

نگاهی بر دلایل برگزاری انتخابات زودهنگام عراق و تبعات آن

امیدهایی که ممکن است رنگ بازدهد!

فرشاد گلزاری

عراق طی یکسال گذشته بیشترین حجم از تحولات را تجربه کرده است. بخشی از این تحولات در حوزه سیاست داخلی و برخی دیگر در حوزه سیاست خارجی بروز نمود یافته است. به عنوان مثال در بعد داخلی در مهر ماه سال گذشته اعتراضات مردم عراق به حدی گسترده بود که بسیاری آن را شروع یک بهار عربی دیگر اعلام کردند و برخی دیگر هم این صفت‌بندی‌ها را یک نوع اعتراض مشروع می‌دانند که بارها هم آن را به حق قرائت کرده‌اند. اینکه اعتراض‌های عراق که از سال گذشته شروع شد و تا همین چند ماه پیش به گونه‌های مختلف ادامه داشت، مشروع است یا نامشروع، موضوع دیگری است؛ اما سوال اصلی این است که چرا این اعتراضات از سال پیش تا همین چند روز گذشته بارها رنگ عوض کرده و پوست انداخته، اما به صورت کامل قطع نشده است؟ ممکن است بسیاری

از مخاطبان و خوانندگان بگویند که جنس اعتراض‌های فعلی عراق با خیزش‌های سال گذشته فرق دارد که این موضوع کاملاً درست است اما توجه داشته باشید که مولفه‌های تحریک کننده یا عواملی که بستری این مدل از کنش‌های منفی اجتماعی علیه دولت مستقر در بغداد را تشکیل می‌دهد، در تمام اعتراض‌های عراق یکی است. بگذریم با ذکر مثال این موضوع را بهتر کالبدشکافی کنیم. سال گذشته بسیاری از مردم عراق به دلیل اعتراض به وضعیت معیشتی، فساد اقتصادی و سیاسی، فقر و بیکاری به خیابان‌ها آمدند. جمعیت رفته رفته زیاد شد و زمانی همه چیز رنگ و بوی دیگری به خود گرفت که موتورهای سه چرخ و دیگرهای پر از غذا در وسط خیابان‌های بغداد و سایر استان‌ها نمایان شد. اما همین چند روز پیش مردم به دلیل قطع برق، نبود خدمات عمومی و باز هم فساد اقتصادی و اداری، در نجف، بصره و بسیاری از شهرهای دیگر به خیابان‌ها ریختند؛ تا جایی که مردم نجف بر کناره‌گیری استاندار

این شهر اصرار داشتند. این مدل از تجمعات آن هم در دمای ۵۶ درجه عراق که برقی به صورت مداوم قطع می‌شود به خوبی نشان می‌دهد که محرک اعتراض‌ها همچنان به قوت خود باقیست و مشکلات حل و فصل نشده‌اند. حال این وضعیت در زمانی رخ می‌دهد که کرونا در خیابان‌های بغداد و بسیاری از شهرهای عراق همانند سایر کشورها در حال قربانی گرفتن است. تکه اینجاست که در تجمعات سال گذشته خط و خطوط ابلاغی از سوی کشورهای خارجی به وضوح دیده می‌شد؛ به گونه‌ای که ستون فقرات این تجمعات، نزدیک شدن یکن به بغداد برای انعقاد قرارداد تجاری در حوزه‌های مختلف بود که رهبری این موضوع به عهده «عادل عبدالمهدی»، نخست‌وزیر پیشین عراق بود. همین موضوع باعث شد تا آمریکایی‌ها منافع ۱۷ ساله خود در عراق را در خطر ببینند و تمام معادلات را به گونه‌ای تغییر دادند که عبدالمهدی مجبور به استعفا شد. استعفا او در نهایت موجب شد تا جناح شیعیان عراق «مصطفی الکاظمی» را به عنوان

ادامه تجمعات آن هم در دمای ۵۶ درجه عراق قطع می‌شود به خوبی نشان می‌دهد که محرک اعتراض‌ها همچنان به قوت خود باقیست و مشکلات حل و فصل نشده‌اند

نخست‌وزیر جدید عراق معرفی کردند تا بتوانند اوضاع این کشور را سر و سامان دهند. او رئیس سرویس اطلاعاتی عراق بود و قبلاً در اسکوت روزنامه‌نگار زیر نظر برهم صالح، رئیس جمهوری فعلی عراق، مشغول به کار بوده است و همین دو مولفه نشان می‌دهد که الکاظمی مناسبات و معادلات قدرت در عراق کنونی را به خوبی درک می‌کند. بر این اساس او به عنوان نخست‌وزیر وارد معرکه‌ی پر تلاطم عراق شد ولی متعهد شده است که انتخابات زودهنگام را برای بهبود اوضاع و استقرار دولت جدید برگزار کند. به عبارتی دیگر مصطفی الکاظمی در حالت کنونی به عنوان

نخست‌وزیر دوران گذار در عراق ایفای نقش می‌کند و وظیفه‌اش این است که عراق را به سلامت به یک ساحل امن برساند.

مخالفان و موافقان انتخابات زودهنگام چه می‌گویند؟

با تمام ايسن مصائب، چند روز پیش شاهد آن بودیم که نخست‌وزیر عراق در یک سخنرانی تلویزیونی زمان انتخابات زودهنگام عراق را ۶ ژوئن ۲۰۲۱ (۱۶ خرداد ۱۴۰۰) تعیین کرد و همچنین به برگزاری انتخابات شفاف و به دور از هرگونه دخالت متعهد شد. اینکه او تا چه حد می‌تواند مانع از دخالت در انتخابات زودهنگام عراق شود، موضوع بسیار حساس و البته مهمی است. در نمای کلی باید به این فهم رسید که دلیل اصلی برگزاری ايسن انتخابات اصولاً مسائل داخلی است؛ اما توجه کنید که در عراق سه بازیگر مهم یعنی آمریکا، ایران و عربستان حضور دارند. هر کدام از سه ضلع این مثلث برای خود منافع مشخص کرده‌اند و به این دلیل معتقدیم که بخشی از انتخابات زودهنگام عراق به ایجاد تراز در روابط بغداد با تهران و واشنگتن بستگی دارد. نکته دوم، مسائل اقتصادی است که باعث می‌شود انتخابات زودهنگام برگزار شود اما فارغ از این مسائل در پارلمان عراق بر سر انتخابات زودهنگام اختلاف‌هایی وجود دارد.

به عنوان مثال کسانی مانند احمد الالاسدی، حنان الفتلاوی، محمد الغبان، سید عمار حکیم (رهبر جریان حکمت ملی عراق)، نعیم العبودی و برخی دیگر از نمایندگان پارلمان عراق با برگزاری انتخابات زودهنگام در عراق موافق هستند، در مقابل کسانی مانند محمد الحلوسی (رئیس پارلمان عراق)، حسن سالم و حتی نوری المالکی یا مخالف این مشروط کرده‌اند. به عنوان مثال نوری المالکی، نخست‌وزیر پیشین عراق و رهبر ائتلاف دولت قانون اعلام کرده در صورتی که انتخابات، زودتر، شفاف، بدون تقلب، با فرصت‌های برابر، مشارکت در دسترس و عاری از خشونت و سلاح باشد که دولت هم درباره آن تضمین داده است و

علیرغم اظهار خوشحالی و امیدواری سازمان ملل و جریان‌های سیاسی عراق از برگزاری انتخابات زودهنگام در این کشور، این بیم وجود دارد که امیدهای جوانان و مردم عراق به دلیل فسادها و زیاده‌خواهی‌های موجود به ناامیدی تبدیل شود

در صورتی که در چار چوب درست مطابق با قانون اساسی باشد، آن وقت است که انتخابات آغازگر حل معضلاتی است که عراق با آن درگیر است. به عبارتی دیگر مالکی معتقد است که انتخابات زمانی می‌تواند راه‌حل باشد که مشکلات را به صورت درست و منطقی حل و فصل کند. این دقیقاً همان موضوعی است که بسیاری از روزنامه‌نگاران و طیفی از سیاستمداران آن را بارها و بارها متذکر شده‌اند. آنها معتقدند که دولت فعلی با اعلام برگزاری انتخابات زودهنگام در عراق، در حال تزریق امید کاذب به بدنه اجتماعی است. این طیف معتقدند تا زمانی که فساد سازمان یافته، تبعیض و فقر در جامعه از بین نرود و شکاف میان مردم و حاکمیت ترمیم نشود، حتی اگر ۱۰۰ بار انتخابات زودهنگام برگزار شود، باز هم خروجی آن مثبت نخواهد بود. این در حالیست که در عالم سیاست هر کشوری که نتواند بن‌بست به وجود آمده در شرایط داخلی و خارجی‌اش را از بین ببرد، دست‌به‌برگزار انتخابات زودهنگام خواهد زد که سال گذشته همین اتفاق در لندن برای تصویب برگزیت افتاد. بر این اساس به‌رغم اظهار خوشحالی و امیدواری سازمان ملل و جریان‌های سیاسی عراق از برگزاری انتخابات زودهنگام در این کشور، این بیم وجود دارد که امیدهای جوانان و مردم عراق به دلیل مسموم بودن اوضاع اقتصادی، سیاسی و امنیتی عراق و همچنین زیاده‌خواهی جریان‌های سیاسی، برآورده نشود و ناامیدی جای آنها را بگیرد. امری که می‌تواند موجب لبریز شدن صبر مردم عراق شود!

اگر انتخابات در نوامبر انجام نشود، در زمان پایان دوره ترامپ کسی در مجلس نمایندگان نخواهد بود تا برای جانشین او تصمیم بگیرد. بر اساس سنتی قدیمی که از قرن نوزدهم تاکنون در سنای آمریکا رواج دارد، در این موقعیت، قدیمی‌ترین نماینده از رئیس حزبی که اکثریت سناتار دارد، به عنوان رئیس موقت معرفی می‌شود. این فرد امروز «چاک گرسل» سناتور ایالت آیوواست. اما اگر در پاییز آینده انتخاباتی انجام نشود، حزب متبوع گرسل دیگر در اکثریت نخواهد بود چون از ۶۵ سناتوری که دوره‌شان تمام نمی‌شود و در سنای ماند، ۳۵ نفر یعنی بیشترشان از حزب رقیب گرسل، یعنی دموکرات هستند. به این ترتیب دموکرات‌ها خودبخود سناتار در دست خواهند گرفت. ولی آیا آنها واقعا چنین کاری خواهند کرد؟ احتمالا نه. چون نه قانون اساسی و نه هیچ قانون جاری دیگری در آمریکا آنها را «مجبور» به انتخاب منحصر از میان همکاران سناتور خودشان نکرده است. این مورد در مجلس نمایندگان نیز صادق است و آنها هم می‌توانند فردی را خارج از همکارانشان در کشور، به ریاست جمهوری برگزینند.

توانست هر کسی را که واجد شرایط مصرح در قانون اساسی باشد، یعنی یک شهروند بالای ۳۵ سال بجز باراک اوباما، جورج بوش و بیل کلینتون را برای ریاست کشور انتخاب کند. خلاصه این که اگر در پاییز امسال هیچ انتخاباتی در آمریکا برگزار جو بایند در تاریخ ۳ ژانویه رئیس موقت سنای می‌شود و چون سناتورهای دموکرات دارای اکثریت، قاعدتا فردی بهتر از او را برای ریاست جمهوری معرفی نمی‌کنند، ۱۷ روز بعد جو بایدن در برابر قاضی ارشد آمریکا برای تصدی ریاست جمهوری سوگند خواهد خورد.

دستگیری ده‌ها روزنامه‌نگار منتقد به عملکرد دولت هند در مقابله با کرونا

دولت هند هم‌زمان با خپت سیرافزایشی موارد کووید ۱۹، به سرکوب پوشش رسانه‌ای منتقدان نحوه مدیریت بیماری همه‌گیر کرونا توسط دولت دست زد. به گزارش روزنامه گاردین، بیش از ۵۰ روزنامه‌نگار هندی بازداشت شده‌اند، علیه آن‌ها شکایت پلیس تنظیم شده یا مورد آزار جسمانی قرار گرفته‌اند. اکثر کسانی که با این اقدامات مواجه شده‌اند، روزنامه‌نگاران مستقلی هستند که در مناطق روستایی هند کار می‌کنند، جایی که بیش از ۶۰ درصد جمعیت ۱.۳۵ میلیاردی هند در آن سکونت دارند. ام شارما، روزنامه‌نگار یک روزنامه هندی در هیمالچال پرداش، ایالت کوهستانی در شمال هند، در این باره گفت: پیام غیرمستقیم این است که ما نمی‌توانیم دولت را بدون نشان دهیم؛ اهمیتی ندارد اگر مجبور باشیم چشم‌مان را روی مسائلی که می‌بینیم، ببندیم. پلیس وی را به خاطر یک گزارش زنده فیسبوکی

انتقاد کره شمالی از تجدیدنظر در برنامه‌های موشکی سنول

خبرنامه‌های پروپاگاندایی کره شمالی روز گذشته (یکشنبه) دولت سنول را بابت تصمیم اخیر آمریکا در برداشتن محدودیت‌های استفاده از سوخت جامد برای راکت‌های فضایی از سوی کره جنوبی مورد انتقاد قرار داد. به گزارش یونپا، به گفته رسانه‌های پیونگ یانگ، این لغو محدودیت از سوی آمریکا باره سنول برخلاف درخواست‌های کره جنوبی برای برقراری صلح در شبه‌جزیره کره است. سنول و واشنگتن خط‌مشی‌های موشکی خود را روز سه‌شنبه و برای لغو ممنوعیت چندین دهه‌ای استفاده از سوخت جامد در راکت‌های فضایی مورد تجدیدنظر قرار دادند؛ اقدامی که انتظار می‌رود به توسعه راکت‌های فضایی و پرتاب ماهواره‌های جاسوسی منجر شود. و بسایت‌های پروپاگاندایی کره شمالی این اقدام را مورد عتاب قرار دادند و نوشتند، سنول با اعلام اینکه می‌خواهد از سوخت جامد برای راکت‌های فضایی استفاده کند یا اینکه می‌خواهد با آمریکا برای لغو محدودیت‌ها درباره برد موشک‌های بالستیک گفتگو کند، تمایلات شیطنی خود را نشان داده است!

منصور هادی، قربانی جدید امارات و عربستان!

یک منبع سیاسی از مقدمه‌چینی امارات و عربستان برای کناره‌گیری از سرانجام‌بخشی‌های عربستان. یک منبع سیاسی عالی‌رتبه روزنامه عربی گفت: ابوطی در دوره اخیر از تلاش‌های عربستان برای اجرای توافق ریاض حمایت و موافقت خود را با مکانیزم پیشنهادی ریاض، اعلام کرده است. به گفته این منبع، قبل از اعلام مکانیزم تسریع توافق ریاض، ولیعهد ابوطی فرستاده ویژه‌ای را به عربستان فرستاد اما تا پیش از سیدن سعیدالمهدی، فرستاده امارات، شورای انتقالی با پیشنهاد اخیر عربستان مخالفت کرد و بعداً اعلام کرد با این مکانیزم موافق است و از خودمختاری اعلام شده در جنوب یمن صرف نظر کرد. به گفته این منبع استراتژی جدید امارات بستن صفحه عبدر به منصور هادی، و انتقال به دولتی که شورای انتقالی جنوب در آن چهار پست وزارت داشته باشد، است. این منبع افزود: هدف مقدمه‌چینی

مسکو: تحریم‌های اروپا علیه روسیه، سیاسی است

وزارت امور خارجه روسیه اعلام کرد، اشاره سیاسی تصمیم اتحادیه اروپا مبنی بر اعمال تحریم علیه شهروندان و سازمان‌های روسیه، چین و کره شمالی به خاطر حملات سایبری ادعا شده، واضح و آشکار است. به گزارش اسپوتنیک، وزارت امور خارجه روسیه با اشاره به اینکه تحریم‌های یک‌جانبه اتحادیه اروپا غیرقانونی و آسیب‌زاست، در فیس‌بوک نوشت: ما از تصمیم شورای اتحادیه اروپا در ۳۰ ژوئیه (۹ مرداد) مبنی بر معرفی محدودیت‌های یک‌جانبه بر تعدادی از شهروندان و سازمان‌های روسیه، جمهوری خلق چین و کره شمالی، ناراحت و سرگردان شدیم. بار دیگر، این اقدام بدون هیچ اساسی و به بهانه دور از ذهن درگیری در اتفاقات سایبری گذشته، انجام می‌شود. وزارت خارجه روسیه خواستار آن شد که اتحادیه اروپا از تلاش برای تحت فشار گذاشتن مسکو دست بردارد و در عوض بر روی قوانین کارآمد مبنی بر جلوگیری از درگیری‌های فضای سایبری کار کند.